

מדינת ישראל, משרד הבריאות

חוזר מינהל הסייעוד

25.1.2010

81

מס'

תאריך

הדרכת יולדת להנקה על ידי אחות מוסמכת יועצת הנקה מורשית

נושא:

מצורפת בזה הנחיה להדרכת יולדת להנקה על ידי אחות מוסמכת יועצת הנקה מורשית.

ההנחיה מבהירה את אחריותה של האחות המוסמכת בהדרכת יולדת להנקה, ובכך מקדמת את נושא ההנקה.

תאריך יישום מלא של ההנחיה 1.1.2013

לוט: הנחיה

בברכה,

ד"ר שושנה ליב"א
אחות ראשית ארצית
וראש מינהל הסייעוד

העתק: ד"ר א. חי-עם, המנכ"ל
ד"ר ב. לב, משנה למנכ"ל
ד"ר ח. לוי, ראש מינהל הרפואה

הנחיות

שם ההנחיה: הדרכת יולדת להנקה על ידי אחות מוסמכת מס' ההנחיה: **17770809**
יועצת הנקה מורשית.

הנחיה -
רף המבטיח איכות
מינימלית

תחום: תפקוד מקצועי	מחלקה: הנחיות מקצועיות
מטרה: להבטיח שכל יולדת תודרך להנקה על ידי אחות מוסמכת יועצת הנקה מורשית.	
עיקרי ההנחיה: אחות מוסמכת יועצת הנקה מורשית, תדריך להנקה כל יולדת באשפוז.	
אוכלוסיית יעד: אחיות מוסמכות יועצות הנקה מורשות.	
אחריות ליישום: מנהלות הסיעוד באמצעות אחיות אחראיות במחלקות לידודות.	
תאריך החלה: 25.1.2010 תאריך יישום מלא של ההנחיה: 1.1.2013	
חתימה: ד"ר סימה רייכר מנהלת המחלקה להנחיות מקצועיות	

תחומים:

- 1- בחינות
- 2- תקציב
- 3- בקרה
- 4- הכשרה והשתלמויות
- 5- רישום ורישוי
- 6- תפקוד מקצועי
- 7- קישורים למנכ"ל
- 8- קישורים למינהל הרפואה

רקע:

יחידות:

- פמ - פיתוח מקצועי
- המ - הנחיות מקצועיות
- הס - הסמכה
- בח - בחינות
- נכ - ניהול כספים
- מנ - מנהלה

הנקה היא פעילות בעלת יתרונות רבים בתחום התזונתי, החיסוני, ההתפתחותי, הפיסיכולוגי, החברתי, הכלכלי והסביבתי. הוכח כי הנקה לאורך זמן משפרת את בריאותם הפיזית והנפשית של התינוק והאם כאחד.

הספרות מדווחת כי הדרכה מובנית של היולדת על ידי אחות מוסמכת, שהוכשרה כיועצת הנקה, מגדילה את הסיכויים וההיענות של היולדת להנקה.¹

במסגרת תקופת האשפוז הקצרה, המטפל העיקרי של היולדת היא האחות המוסמכת, לפיכך יש מקום להכשיר מבין האחיות קבוצה משמעותית של אחיות יועצות הנקה שיקחו על עצמן את האתגר להגדלת היקף ההנקה בקרב היולדות.

¹Chung, M.; Raman, G.; Trikalinos, T.; Lau, J.; Lp, s.(2008). Health care strategies to promote breastfeeding:U.S. Preventive services task force recommendation. *Annals of internal Medicine*.149:1-52.

הנחיות

1. הגדרות

יועצת הנקה מורשית - אחות מוסמכת הרשומה בפנקס העוסקים במדור השתלמות מוכרת כהגדרתה ובעלת תעודה של "יועצת הנקה".

השתלמות מוכרת - קורס על בסיסי המקנה תעודת רישום בפנקס האחיות של משרד הבריאות.

2. תנאים להכרה ורישום בפנקס של יועצת הנקה מורשית:

- אחות מוסמכת אקדמאית.
- בוגרת השתלמות מוכרת כהגדרתה "יועצת הנקה".
- עמדה בבחינת רישום ממשלתית לתואר "יועצת הנקה", כתנאי לרישום בפנקס האחיות במשרד הבריאות.

3. עיקרי תכנית ההכשרה של יועצת הנקה מורשית

- ההכשרה של יועצת הנקה מורשית מתבצעת במסגרת השתלמות מוכרת ובהיקף של שנת לימודים אקדמית.
- תכנית ההכשרה ליעוץ הנקה מהווה נדבך מתקדם לתחום בריאות האישה. התכנית מתבססת על לימודים מקיפים בחטיבת הגניקולוגיה והמילדות המהווים חטיבה מרכזית בלימודי ההסמכה לאחיות.
- תכנית הלימודים כוללת לימודים עיוניים וקליניים בתחומים הבאים: קידום בריאות בהנקה, תזונה והנקה, פרמקולוגיה בהנקה, פתולוגיה בהנקה, מצבים מורכבים בהנקה, הנקה במערך הפסיכו סוציאלי של המשפחה, ניהול הנקה, שימוש באביזרי עזר וכישורי ייעוץ להנקה, התנסות קלינית מבוקרת ומודרכת ליד מיטת היולדת.

פירוט ההנחיה

1. מהות ההנחיה

כל יולדת תודרך להנקה על ידי יועצת הנקה מורשית, פעם ביום בכל אחד מימי האשפוז לאחר לידה.

2. עיקרי תכנית ההדרכה שניתנת ליולדת על ידי יועצת הנקה מורשית

ההדרכה להנקה תכלול לפחות את הנושאים הבאים:

- חשיבות ההנקה ויתרונותיה
- סימני הנקה יעילה
- תדירות ומשך ההנקה
- טכניקות הנקה
- קשיים צפויים של היולדת והתינוק בתהליך ההנקה
- שאיבה ואחסון חלב

הנחיות

3. תיעוד ההדרכה להנקה

- פעולות ההדרכה וסטאטוס ההנקה יתועדו ברשומת היולדת, לפחות אחת ליום, על ידי יועצת הנקה מורשית.
- בעת שחרור היולדת מבית החולים, יינתן ליולדת מכתב שחרור המיועד לאחות טיפת חלב, חתום על ידי יועצת הנקה מורשית ובו התייחסות לפחות לנושאים הבאים:
  - סטאטוס ההנקה הנוכחי של היולדת.
  - דיווח על תהליך ההדרכה.
  - המלצה להמשך טיפול.

אחריות לביצוע

מנהלות הסיעוד במוסד הרפואי באמצעות אחיות אחראיות במחלקות ליולדות.

רשימת תפוצה

צוות מינהל הסיעוד
ממונות ארציות על יישום סטנדרטים (אגף רפואה, גריאטריה, פסיכיאטריה)
מפקחת ארצית בריאות הציבור
מנהלת הערכות הקהילה ותכנון פריסת כוח אדם לשעת חירום
מפקחות מחוזיות ונפתיות לשכות בריאות
מנהלות סיעוד בת"ח כלליים
מנהלות סיעוד בת"ח גריאטריים
מנהלות סיעוד בת"ח פסיכיאטריים
מנהלות סיעוד בתי אבות
אחיות ראשיות קופות חולים
ראשי חוג לסיעוד
מנהלות בת"ס לסיעוד
יו"ר הסתדרות האחים והאחיות בישראל